

ning. Derimod har den anden Side af Sagen ganske overordentlig stor social Betydning. Den omfatter de tekniske Spørgsmaal, som gaa ud paa at tilvejebringe Regler, der kunne bevare og fremme den bedste og i enhver Henseende, baade socialt og økonomisk, fordelagtigste Fordeling af Jorden. I saa Henseende kan Lovgivningen jo ikke paabyde noget direkte. Man kan ikke direkte ved Lov paabyde, at en Ejendom skal have en vis bestemt Størrelse, men man kan sætte Skranke til begge Sider baade nedad og opad, og man kan yde Lempelser i den Retning, man vil have, Udviklingen skal gaa. Thi det er sikkert nok, at dersom Lovgivningen var saaledes, at Jorden kunde lægges sammen i saa stor Stil, som det kunde ske, dersom vi skulde opleve en saadan Sammenlægnings-epidemi, som man har oplevet i andre Lande, vilde det medføre ulykkelige sociale Forhold. Det vilde føre med sig, at vi fik en jordløs Arbejderstand, som var afhængig af de jordbesiddendes Naade og Forgødtbefindende. Paa den anden Side kan en vidt dreven Udstykning føre med sig, at de Folk, der blive Indehavere af den Mængde alt for urimelig smaa Ejendomme, ville hensesynke i stor Fattigdom, dersom der kommer daarlige Tider for den Erhvervsgren, de skulle ernære sig af. Konjunkturerne kunne svinge op og ned, og i Tilfælde af, at denne Erhvervsgren skulde komme ind under ugunstige Konjunkturer, ville de være højst uheldig stillede. Det er da Lovens Opgave at træffe de rette Bestemmelser, saaledes at Reglerne komme til at virke paa den heldigste Maade.

Kaste vi nu et Blik paa, hvorledes Fordelingen af Jorden er i Øjeblikket, da giver den sidste Statistik følgende Oplysninger — jeg vil gerne bede ærede Medlemmer lægge Mærke til disse Tal, som for mig ere saare lærerige. Af Landbrug have vi 51,424 — Skovbrugene er indbefattede i disse Tal, men da deres Antal ere ganske forsvindende, kunne vi i denne Forbindelse lade dem ude af Betragtning —, vi have altsaa 51,424 Landbrug paa under 6 Tdr. Land. Det er en Størrelse, som jeg ikke synes gør, at man med Tryghed kan se Fremtiden i Møde. Dersom der kommer daarlige Konjunkturer for Landbruget, vil der være stor Fare for, at Indehaverne af Jordbrug af saa ringe Størrelse kunne hensesynke i Armod og Fattigdom. Det vilde derfor ikke være heldigt at gaa saa vidt at tillade, at alle Landets Jorder bleve delte ud i saa smaa Ejendomme. Disse

51,424 Landbrug have tilsammen et Tilliggende paa 120,873 Tdr. Land. Dernæst have vi 38,250 Landbrug, der have en Størrelse af 6—18 Tdr. Land, en Størrelse, som jeg mener er den mest indbringende. Der er ikke Fare for, at Jordbrug af denne Størrelse ikke under almindelige Forhold ville kunne føde en Familie. Disse 38,250 Landbrug have et samlet Jordtilliggende paa 430,263 Tdr. Land. Det er kun den mindste Del af Landets Jord, der ligger til saadanne Ejendomme. Tilbage er der 83,875 Landbrug paa over 18 Tdr. Land, og til disse Ejendomme henligger der et samlet Areal paa 5,636,330 Tdr. Land. Man vil se, at det er den langt overvejende Del, der ligger til saa store Ejendomme. Dersom man tænker sig det Jordareal, der nu ligger til de store Ejendomme, delt saaledes, at Ejendomme blive 6—18 Tdr. Land, vil man jo aabne Plads for henvendt $\frac{1}{2}$ Million flere Landbrug. Man vil altsaa se, at vi have Udviklingsmuligheder nok. Der er ikke Tale om, at dette Land i en overskuelig Fremtid kan komme til at savne Arbejde, naar man vil lave Lovens saaledes, at det bliver muligt at faa Jorden delt og faa Hænderne i Virksomhed ved dette Erhverv. Og da Forholdet jo er det, at vi her i Landet ikke have Metaller i vore Bakker, ikke have Kul og ikke noget af det, hvorved Befolkningen i andre Lande, der maaske have rigere Forhold end vi, kan ernære sig, da Forholdet er det, at i Danmark er Jorden om ikke den eneste, saa i alt Fald langt den vigtigste Guldgrube, vi have, forekommer det mig dermed ogsaa at være en ligefrem Sag, at Lovgivningsmagten maa have Opmærksomheden i saa høj Grad som muligt henvendt paa at skabe Betingelser for, at saa mange som muligt kunne have deres Erhverv ved Jordbrug. Jo stærkere Jorden deles, jo flere selvstændige Jordbrug der oprettes, desto mindre bliver Tilgangen til Byerne, og desto mindre vil Arbejdsløsheden komme til at tynde i de store Købstæder. Jeg mener ikke, at man med Jordspørgsmaalet kan løse Arbejdsspørgsmaalet, langt fra, men sikkert vil det have betydelig Indflydelse ogsaa paa Arbejdsløsheden, som jo knuger særlig haardt i de store Købstæder. Det vilde sikkert have den største Betydning, om vor Lovgivning med Hensyn til Jords Udstykning kommer til at gaa i den Retning, at saa mange som muligt kunne faa Beskæftigelse ved Landets vigtigste Erhverv, Jordbruget.

Ser man nu paa den historiske Udvikling, hvorledes Lovgivningen har taget